

Eksport pytań: Umiejdzynarodowienie Krajowych Klastrow Kluczowych

Co to jest wkład własny beneficjenta?

To środki finansowe wnoszone przez Beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną Beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Beneficjentowi); wkład własny Beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Co to jest generator wniosków i gdzie go znaleźć?

Generator Wniosków (GW) - narzędzie informatyczne udostępnione za pośrednictwem [strony internetowej PARP](#) umożliwiające wnioskodawcy utworzenie indywidualnego konta w systemie informatycznym PARP oraz złożenie wniosku o dofinansowanie w konkursie przeprowadzanym w ramach działania.

Kim jest beneficjent?

To podmiot, o którym mowa w art.2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego, które znajduje się pod [linkiem](#). Oznacza podmiot publiczny lub prywatny oraz - wyłącznie do celów rozporządzenia w sprawie EFRROW i rozporządzenia w sprawie EFMR - osobę fizyczną, odpowiedzialnych za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa, w rozumieniu pkt 13 niniejszego artykułu, „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych na mocy części drugiej tytułu IV niniejszego rozporządzenia „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy oraz podmiot, o którym mowa w art.63 [rozporządzenia ogólnego](#);

Na jakich obszarach wsparcia koncentruje się PARP w kontekście programu Inteligentny Rozwój (POIR)?

PARP wspiera mikro-, małych i średnich przedsiębiorców konkretnymi działaniami, które dynamizują ich rozwój, podnoszą potencjał innowacyjności i konkurencyjności, umożliwiają podjęcie współpracy z jednostkami naukowymi i instytucjami otoczenia biznesu. Koncentrujemy się na pięciu obszarach wsparcia:

- inwestycje w innowacje
- dizajn
- rynek start-upowy
- usługi dla przedsiębiorstw
- internacjonalizacja

W jaki sposób PARP uczestniczy w programie Inteligentny Rozwój (POIR)?

PARP uczestniczy w programie Inteligentny Rozwój jako Instytucja Pośrednicząca odpowiedzialna za realizację wybranych instrumentów w ramach osi priorytetowych: II (Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I) i III (Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach).

Czym jest Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR)?

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR) został stworzony z myślą o wszystkich, którzy chcą rozwijać się inteligentnie i dynamicznie, przekraczać granice wyobraźni i geograficzne, budować nowoczesną gospodarkę i burzyć ograniczenia. POIR jest programem kompleksowym – wspiera innowacyjną przedsiębiorczość na wszystkich etapach: od idei, poprzez badania i rozwój, aż do wprowadzenia innowacji na rynek. Dzięki temu wywiera realny pozytywny wpływ na naszą gospodarkę, życie, codzienność. POIR powiązany jest z Krajowymi Inteligentnymi Specjalizacjami. To wybrane, najbardziej perspektywiczne i posiadające największy potencjał innowacyjności oraz konkurencyjności branże polskiej gospodarki. Projekty i działania, które chcesz sfinansować w ramach Inteligentnego Rozwoju, powinny wpisywać się w system Krajowych Inteligentnych Specjalizacji.

Ile trwa ocena wniosku?

Ocena projektów dokonywana jest w oparciu o kryteria wyboru projektów, określone w załączniku nr 1 do regulaminu na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie. Ocena projektów dokonywana jest przez KOP. 3. Ocena projektów trwa do 45 dni, liczonych od dnia zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie w danej rundzie konkursu.

Czy można otrzymać zaliczkę ?

W ramach umowy o dofinansowanie przewiduje się możliwość uzyskania zaliczki. Zaliczka jest przyznawana na zasadach określonych w umowie: 1. Beneficjentowi w ramach przyznanego dofinansowania może być wypłacana zaliczka w wysokości określonej w harmonogramie płatności, na podstawie złożonych przez beneficjenta i zaakceptowanych przez Instytucję Pośredniczącą wniosków o płatność. 2. Wpłaty dokonywane z wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi płatności zaliczkowej mogą być dokonywane wyłącznie jako płatności za wydatki kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach Projektu. 3. Łączna kwota zaliczki nie może przekroczyć 40 % całkowitej wysokości dofinansowania, o której mowa w § 5 ust. 4 Umowy i powinna zostać rozliczona najpóźniej do końca okresu kwalifikowalności. Pozostała kwota dofinansowania może być przekazana beneficjentowi w formach wymienionych w § 6 ust. 2, po akceptacji przez Instytucję Pośredniczącą przedłożonych przez beneficjenta wniosków o płatność pośrednią i wniosku o płatność końcową, w terminach określonych w harmonogramie płatności. 4. Najwyższa transza zaliczki w ramach Projektu nie może przekroczyć w danym momencie 40% całego dofinansowania. 5. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Pośrednicząca może zmienić wysokość transzy zaliczki. 6. Beneficjent może wystąpić z wnioskiem o płatność zaliczkową pod warunkiem wniesienia zabezpieczenia, o którym mowa w § 16 Umowy. 7. Rozliczenie transzy zaliczki polega na zwrocie niewykorzystanych środków lub wykazaniu we wniosku o płatność: 1) kosztów kwalifikowalnych rozliczających transzę zaliczki na podstawie faktycznie poniesionych kosztów lub 2) faktycznie poniesionych wydatków w kategorii/ach wydatków w odniesieniu do których stawka ryczałtowa została naliczona lub 3) wykonania zadań/osiągnięcia wskaźników produktu w przypadku standardowych stawek jednostkowych. 8. Beneficjent jest zobowiązany rozliczyć w całości daną transzę zaliczki w terminie 3 miesięcy od dnia jej przekazania na rachunek bankowy beneficjenta. 9. Warunkiem otrzymania kolejnej transzy zaliczki jest rozliczenie przez beneficjenta co najmniej 70% wszystkich przekazanych dotychczas transz zaliczek. 10. Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu nierozliczonej części zaliczki wraz z odsetkami bankowymi naliczonymi od tej kwoty przechowywanej na rachunku bankowym bez wezwania w terminie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie przepisów art. 189 ufp. 11. Płatność jest pomniejszana o odsetki bankowe narosłe na rachunku bankowym do obsługi zaliczki. Beneficjent składając wniosek o płatność rozliczający zaliczkę zobowiązany jest do przedkładania wyciągów z tego rachunku za okres, którego dotyczy wniosek o płatność. W przypadku konieczności zwrotu odsetek bankowych, Instytucja Pośrednicząca poinformuje Beneficjenta o trybie i terminie zwrotu odsetek. W takim przypadku Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu odsetek narosłych na rachunku bankowym Beneficjenta do obsługi zaliczki. 12. W przypadku poniesienia przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych ze środków własnych, beneficjent jest uprawniony do przekazania ze środków zaliczki kwot odpowiadających dofinansowaniu poniesionych kosztów kwalifikowalnych na rachunek bankowy beneficjenta. 13. Instytucja Pośrednicząca pomniejsza kwotę

kolejnych płatności o nierozliczone przez Beneficjenta środki dotychczas otrzymanej przez niego zaliczki.

Jaki jest okres realizacji projektu?

Okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż 36 miesięcy, licząc od dnia rozpoczęcia realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowanie. Okres realizacji projektu nie może wykraczać poza końcową datę okresu kwalifikowalności kosztów w ramach POIR tj. 31 grudnia 2023 r.

Czy projekt powinien wpisywać się w Krajową Inteligentną Specjalizację ?

Zgodnie z kryteriami wyboru projektów, stanowiącymi załącznik nr 1 do Regulaminu, ocenie podlegać będzie, czy przedmiot projektu wpisuje się w jedną z Krajowych Inteligentnych Specjalizacji (KIS) określonych w dokumencie strategicznym „Krajowa Inteligentna Specjalizacja”, stanowiącym załącznik 6 do Regulaminu. Jest to kryterium obligatoryjne. KIS jest dokumentem otwartym, który będzie podlegał ciągłej weryfikacji i aktualizacji w oparciu o system monitorowania oraz zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze. W związku z tym obowiązująca w danym konkursie będzie wersja dokumentu wskazana w dokumentacji konkursowej (zamieszczona również na stronie internetowej PARP: <http://poir.parp.gov.pl/konkurs-nr-3-2018/umiedzynarodowienie-krajowych-klastrow-kluczowych-konkurs-nr-3-2018>)

Co zalicza się do kosztów kwalifikowanych w zakresie pomocy operacyjnej dla koordynatora klastra?

Do kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy operacyjnej dla koordynatora klastra zalicza się koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, personelu koordynatora klastra zatrudnionego przy realizacji projektu w części w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego realizacją (w tym koszty delegacji zagranicznych, do których rozliczania należy stosować rozporządzenie MPiPS) i koszty administracyjne, w tym koszty ogólne bezpośrednio związane z realizacją projektu dotyczące: 1) aktywizacji klastra w celu ułatwienia współpracy, dzielenia się informacjami oraz świadczenia lub kierowania specjalistycznych i dopasowanych usług wsparcia dla biznesu, to jest: a) związane z zaprojektowaniem, utworzeniem, utrzymaniem, rozbudową i aktualizacją narzędzi ICT, b) związane z kosztami usług eksperckich dot. badań rynkowych, audytów, badań ewaluacyjnych, których wyniki są niezbędne do realizacji projektu, c) związane z przeprowadzeniem procedury przetargowej, w tym koszty doradztwa eksperckiego przy przygotowaniu dokumentacji przetargowej dotyczącej usług, o których mowa w lit. a) i b), d) związane z kosztami usług wsparcia internacjonalizacji klastra i/lub jego członków; 2) marketingu klastra w celu zwiększenia udziału nowych przedsiębiorstw lub organizacji oraz zwiększenia rozpoznawalności klastra, to jest: 1. związane z kosztami nabycia lub wytworzenia oraz dystrybucji materiałów informacyjno-promocyjnych w postaci materiałów drukowanych, 2. związane z kosztami przygotowania i prowadzenia działań informacyjnopromocyjnych w mediach tradycyjnych, elektronicznych, cyfrowych; 3) zarządzania zapleczem klastra, organizacji programów szkoleniowych, warsztatów i konferencji w celu wsparcia dzielenia się wiedzą, tworzenia sieci kontaktów i współpracy transnarodowej, w tym koszty organizacji i realizacji, to jest: a) koszty wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, w tym obsługi technicznej, b) koszty materiałów szkoleniowych dla uczestników, c) koszty organizacji warsztatów i konferencji oraz spotkań z przedstawicielami zagranicznych organizacji klastrowych i/lub branżowych, d) koszty tłumaczenia, w tym tłumaczenia przysięgłego, e) koszty usług cateringowych.

Co zalicza się do kosztów kwalifikowanych objętych pomocą de minimis dla członków klastra?

Zgodnie z Regulaminem konkursu § 5 do kosztów kwalifikowalnych objętych pomocą de minimis dla członków klastra, o których mowa w § 42 pkt 6-16 rozporządzenia, zalicza się koszty: 1) dostępu do zagranicznej infrastruktury badawczo-rozwojowej; 2) usługi doradczej dotyczącej umiędzynarodowienia przedsiębiorcy; 3) szkolenia w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorcy; 4) usługi niezbędnej do aktywizacji przedsiębiorcy będącego członkiem klastra na arenie międzynarodowej; 5) podróży służbowych pracowników 3 przedsiębiorcy uczestniczącego w targach, misjach gospodarczych lub programie wspierającym rozwój na rynkach zagranicznych w zakresie i według stawek określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, tj. koszty: a) diet, b) zwrot kosztów: - noclegów, - przejazdów, - dojazdów środkami komunikacji miejscowej, - innych niezbędnych udokumentowanych wydatków, określonych lub uznanych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb, tj.: opłaty za: uzyskanie wiz, bagaż, przejazd drogami płatnymi i autostradami, postój w strefie płatnego parkowania lub miejsca parkingowe. Liczba pracowników jednego przedsiębiorcy uczestniczącego w danej imprezie targowej, misji gospodarczej lub programie wspierającym rozwój na rynkach zagranicznych nie może przekroczyć 3 osób; 6) transportu i ubezpieczenia osób i eksponatów w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych; 7) rezerwacji miejsca wystawowego na targach, opłaty rejestracyjnej za udział w targach oraz wpisu do katalogu targowego; 8) organizacji stoiska wystawowego na targach lub wystawie; 9) reklamy w mediach targowych; 10) udziału w seminariach, kongresach i konferencjach; 11) organizacji pokazów, prezentacji i degustacji produktów w zakresie promocji marki produktowej, w tym zakup usług w zakresie: wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, zakup usług tłumaczenia, zakup usług cateringowych.

Jaka jest maksymalna intensywność dofinansowania?

Zgodnie z Regulaminem konkursu § 5 maksymalna intensywność dofinansowania, ustalona dla poszczególnych wydatków, wynosi: 1) w zakresie pomocy operacyjnej dla koordynatora klastra – do 50% kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 3; 2) w przypadku pomocy dla danego członka klastra: a) w zakresie pomocy publicznej na udział MŚP w targach, o której mowa w rozdziale 11 rozporządzenia – do 50% wartości kosztów kwalifikowalnych, b) albo w zakresie pomocy de minimis na pokrycie kosztów określonych w § 42 pkt 6-16 rozporządzenia: 1. do 80% łącznych kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 4 dla członków klastra będących mikro lub małymi przedsiębiorcami, 2. do 70 % łącznych kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 4 dla członków klastra będących średnimi przedsiębiorcami, 3. do 50% łącznych kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 4 dla członków klastra będących dużymi przedsiębiorcami.

Na co przeznaczone jest dofinansowanie?

Dofinansowanie może być przeznaczone na projekty dotyczące kompleksowych usług skierowanych do członków klastra: 1) wspomagających internacjonalizację oferty klastra, tj. wspierających dostosowanie i wprowadzanie na rynki zagraniczne lub wzmocnienie na rynkach zagranicznych oferty/produktów klastra lub jego członków, ze szczególnym uwzględnieniem produktów zaawansowanych technologicznie; 2) związanych z aktywizacją członków klastra w obszarze internacjonalizacji, tworzeniem sieci kontaktów, wymianą wiedzy z partnerami zagranicznymi, współpracą międzynarodową, zwiększeniem widoczności klastra na rynkach międzynarodowych.

Jaki rodzaj pomocy stanowi dofinansowanie?

Dofinansowanie stanowi: 1) pomoc operacyjną dla klastrów innowacyjnych, o której mowa w rozdziale 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 udzielaną koordynatorowi klastra; 2) pomoc de minimis dla członków klastra, udzielaną zgodnie z rozporządzeniem KE nr 1407/2013 w odniesieniu do usług w zakresie internacjonalizacji na pokrycie kosztów, o których mowa w § 42 pkt 6-16 rozporządzenia; 3) pomoc publiczną udzielaną członkom klastra na udział MŚP w targach, o której

mowa w rozdziale 11 rozporządzenia.

Kto może ubiegać się o dofinansowanie?

O dofinansowanie w ramach poddziałania mogą ubiegać się koordynatorzy Krajowych Klastrow Kluczowych, przy czym koordynator klastra: 1) zapewnia rozdzielność działalności operacyjnej klastra i działalności w zakresie udzielania pomocy de minimis albo pomocy publicznej członka klastra (za udział w działaniach klastra dofinansowanych w ramach pomocy operacyjnej dla klastrów innowacyjnych pobierana jest opłata odpowiadająca cenom rynkowym lub odzwierciedlająca ich koszty, zgodnie z § 35 ust. 2 rozporządzenia); 2) udziela pomocy de minimis albo pomocy publicznej w ramach realizacji projektu, przy czym członek klastra zapewnia wymagany wkład własny niezbędny do otrzymania pomocy; 3) nie może ubiegać się o dofinansowanie w zakresie pomocy de minimis przewidzianej dla członka klastra.

Czy należy wybierać pomiędzy skorzystaniem z pomocy de minimis lub pomocy publicznej? Czy można rozdzielić część kosztów jako de minimis, a część jako pomoc publiczna?

Muszą Państwo dokonać wyboru tylko jednej z kategorii kosztów, tj. albo kosztów, o których mowa w ust. 4, albo kosztów, o których mowa w ust. 5 (albo kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy publicznej albo kosztów kwalifikowalnych objętych pomocą de minimis).

Jak należy rozumieć status pracownika firmy? Czy jest nim właściciel niezatrudniony na podstawie umowy o pracę? Czy za pracownika należy uznać personel zatrudniony na podstawie umowy cywilno-prawnej, oddelegowany do obsługi, np. targów, za którego ponoszone są koszty noclegów?

Definicja pracownika zawarta jest w art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. Zgodnie z treścią ww. ustawy pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Zatem każda osoba zatrudniona na warunkach innych, niż wskazane powyżej, nie jest traktowana jako pracownik przedsiębiorcy i jej koszty podróży służbowej nie mogą stanowić kosztu kwalifikowalnego w ramach projektu.

Czy w ramach kategorii wydatków „organizacja pokazów, prezentacji i degustacji produktów w zakresie promocji marki produktowej” kwalifikowalne są wydatki na organizację przyjazdu zagranicznych kontrahentów do Polski, na zorganizowanie pokazu oraz prezentację produktów?

W ramach kategorii organizacja pokazów, prezentacji i degustacji produktów w zakresie promocji marki produktowej, kosztami kwalifikowalnymi mogą być usługi w ramach przyjazdowej misji gospodarczej w zakresie, np. wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, zakupu usług tłumaczenia, zakupu usług cateringowych.

Czy umiędzynarodowienie dotyczy wyłącznie krajów unijnych, europejskich, EOG? Czy można wybrać usługi i targi, np. w Kanadzie, Zjednoczonych Emiratach Arabskich?

Celem poddziałania 2.3.3 POIR jest w szczególności wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw

działających w ramach Krajowych Klastrow Kluczowych w wyniku dofinansowania kompleksowych usług wspierających wprowadzanie na rynki zagraniczne oferty klastra lub jego członków, ze szczególnym uwzględnieniem produktów zaawansowanych technologicznie. Należy podkreślić, iż dokumentacja konkursowa nie ogranicza rynków zagranicznych, na których może być promowana marka produktowa, natomiast kierunek ekspansji musi wynikać ze strategii rozwoju klastra.

Jak długo może być realizowany projekt w ramach działania?

Okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż 36 miesięcy. Okres realizacji projektu określony we wniosku jest tożsamy z okresem kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w umowie o dofinansowanie. Zawarcie umowy o dofinansowanie będzie możliwe pod warunkiem posiadania przez wnioskodawcę statusu Krajowego Klastra Kluczowego na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie projektu. Najpóźniej w ostatnim dniu okresu kwalifikowalności wydatków beneficjent zobowiązany jest złożyć wniosek o płatność końcową. W związku z tym, podany okres realizacji projektu musi uwzględniać zarówno okres niezbędny do rzeczowej realizacji projektu, jak również czas potrzebny na poniesienie wszystkich zaplanowanych wydatków oraz złożenie wniosku o płatność końcową.

W jakiej formie wypłacane są środki?

Dofinansowanie wypłacane jest w formie zaliczki lub refundacji poniesionych wydatków. Łączna kwota zaliczki nie może przekroczyć 40 % całkowitej wysokości dofinansowania.

Czy przedmiot projektu musi wpisywać się w Krajowe Inteligentne Specjalizacje?

Ocenie podlegać będzie, czy przedmiot projektu wpisuje się w jedną z Krajowych Inteligentnych Specjalizacji (KIS) określonych w Zał. Nr 6 „Wykaz Krajowych Inteligentnych Specjalizacji”, znajdującym się w dokumentacji: <http://poir.parp.gov.pl/konkurs-nr-3-2018/umiedzynarodowienie-krajowych-klastrow-kluczowych-konkurs-nr-3-2018> KIS jest dokumentem otwartym, który będzie podlegał ciągłej weryfikacji i aktualizacji w oparciu o system monitorowania oraz zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze.

Czy wraz z wnioskiem o dofinansowanie należy załączyć dodatkowo jakieś załączniki?

Integralną część wniosku o dofinansowanie stanowią załączniki: 1) dokument np. umowa/porozumienie klastra, potwierdzający uprawnienie do podpisania umowy w imieniu klastra; 2) aktualna lista członków klastra zgodnie ze wzorem załącznika nr 2 do wniosku o dofinansowanie (należy załączyć listę w wersji edytowalnej).

Jakie są rodzaje kosztów kwalifikujących się do dofinansowania?

Do kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy operacyjnej dla koordynatora klastra zalicza się koszty wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, personelu koordynatora klastra zatrudnionego przy realizacji projektu w części w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego realizacją, i koszty administracyjne, w tym koszty ogólne związane z realizacją projektu dotyczące usług w zakresie: 1) aktywizacji klastra w celu ułatwienia współpracy, dzielenia się informacjami oraz świadczenia lub kierowania specjalistycznych i dopasowanych usług wsparcia dla biznesu; 2) marketingu klastra w celu zwiększenia udziału nowych przedsiębiorstw lub organizacji oraz zwiększenia rozpoznawalności klastra; 3) zarządzania zapleczem klastra, organizacji programów szkoleniowych, warsztatów i konferencji w celu wsparcia dzielenia się wiedzą, tworzenia sieci kontaktów i współpracy transnarodowe. Do kosztów kwalifikowalnych w zakresie pomocy dla członków klastra zalicza się koszty: 1) dostępu do zagranicznej infrastruktury badawczo-rozwojowej; 2) usługi doradczej

dotyczącej umiędzynarodowienia przedsiębiorcy; 3) szkolenia w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorcy; 4) usługi niezbędnej do aktywizacji przedsiębiorcy będącego członkiem klastra na arenie międzynarodowej; 5) podróży służbowych pracowników przedsiębiorcy uczestniczącego w targach, misjach gospodarczych lub programie wspierającym rozwój na rynkach zagranicznych w zakresie i według stawek określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. Liczba pracowników jednego przedsiębiorcy uczestniczącego w danej imprezie targowej, misji gospodarczej lub programie wspierającym rozwój na rynkach zagranicznych nie może przekroczyć trzech osób. 6) transportu i ubezpieczenia osób i eksponatów w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych; 7) rezerwacji miejsca wystawowego na targach, opłaty rejestracyjnej za udział w targach oraz wpisu do katalogu targowego; 8) organizacji stoiska wystawowego na targach lub wystawie; 9) reklamy w mediach targowych; 10) udziału w seminariach, kongresach i konferencjach; 11) organizacji pokazów, prezentacji i degustacji produktów w zakresie promocji marki produktowej.

Czy do konkursu może aplikować członek klastra?

Wnioskodawcą w ramach konkursu może być podmiot posiadający status Krajowego Klastra Kluczowego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru: w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kryterium będzie oceniane na podstawie oświadczenia wnioskodawcy, będącego integralną częścią wniosku o dofinansowanie projektu oraz danych zawartych we wniosku o dofinansowanie i załącznikach. Aplikuje Koordynator Krajowego Klastra Kluczowego.

Jaka jest minimalna ilość członków klastra biorących udział w konkretnej imprezie targowej?

Minimalna liczba członków klastra biorących udział w imprezie targowej wynosi jeden. Musi to jednak być uzasadnione. Dodatkowo warunkiem zakwalifikowania takiego wydatku będzie to, że na targach prezentowany będzie klaster, a nie wyłącznie przedsiębiorca reprezentujący klaster.

Czy koszty ujęte jako niekwalifikowalne muszą zostać wskazane w opisie zadania i poniesione w okresie realizacji projektu (np. firma nr 1 jadąca na targi X chce ująć jako kwalifikowalne tylko kategorie kosztów podróże służbowe i transport a natomiast rezerwację powierzchni i organizację stoiska pozostawić jako niekwalifikowalne i opłacić je we własnym zakresie, a firma nr 2 chce wszystkie możliwe kategorie kosztów ująć jako kwalifikowalne).

Koszty poszczególnych członków klastra nie muszą być takie same. Ważne by koszty zaplanowane do refundacji mieściły się w kategorii kosztów kwalifikowalnych.

Czy koszty niekwalifikowalne mogą zostać poniesione przez członka klastra bez udziału koordynatora i czy wymagana jest ich dodatkowa dokumentacja wskazująca na poniesienie

wydatków w okresie realizacji projektu?

Koszty niekwalifikowalne nie będą przedmiotem weryfikacji przez PARP.

Czy w ramach wyjazdów na targi rodzaje kosztów kwalifikowalnych ponoszonych w ramach tej imprezy targowej, można wybrać dowolnie z katalogu kosztów kwalifikowalnych? Czy jest konieczne ponoszenie w ramach projektu jako kwalifikowalnych wszystkich możliwych kategorii kosztów?

Nie ma konieczności ponoszenia wszystkich możliwych kategorii kosztów, niezależnie czy dotyczą udziału w targach czy innej kategorii.

Czy kategorie kosztów kwalifikowalnych związane z daną impreza targową mogą być różne dla poszczególnych członków klastra biorących udział w targach?

Nie ma konieczności, by koszty kwalifikowalne były takie same dla wszystkich członków klastra, biorących udział w targach.